

- Opastuskatos
- Pysäköintialue
- Nähtävyyks
- Retkeilypolku
- Pisteaita
- Tie

Telkkämäen luonnonsuojelualue on ainutlaatuinen kaskiperinnetila Pohjoismaissa. Tämä pieni luonnonsuojelualue tarjoaa mahdollisuuden eläytyä hetkeksi menneeseen elämäntapaan. Pohjois-Savossa on kaskiviljelty aina 1400-luvulta lähtien. Telkkämäessä kaskialueeseen ja sen luontoon pääsee tutustumaan pihapiirin lisäksi kahdella lyhyellä luontopolulla.

Kaskisavut

Telkkämäen talon pihapiirin laidunalueita ympäröi 1800–1900-luvun savolainen lehtimetsämaisema. Alueen maisema on syntynyt kaskeamisen tuloksena. Kaskeaminen on ollut yleinen tapa raivata metsäinen maa-alue uudeksi pelloksi. Viimeiset perinteiset kasket roihusivat Telkkämäen alueella 1930-luvulla. Yhä kuitenkin luonnonsuojelualueella savuaa, kun nokiset kaskeajat polttavat maata pelloksi joka vuosi.

Vanhoja peltoja ja kukkaniittyjä

Kun kaskipellon kasvuvoima ehtyy, niin metsään raivataan uusi kaskialue. Vanha pelto muuttuu karjan laitumeksi ja alue täyttyy värikkäistä luonnonkukista sekä ahomansikasta. Vähitellen talon pihapiiriä ympäröivä viljely- ja laidunalue laajenee. Laitumien pikkuhiljaa metsittyessä ahomansikka häviää ja mustikka valtaa alaa. Kaskikulttuurin asutuksen myötä syntyi-kin sananparsi: ”Oma maa mansikka, muu maa mustikka”. Kaskettu metsä poltetaan uudelleen 20–40 vuoden kuluttua ja kierto alkaa jälleen alusta.

Laiduntamisen ja niittämisen ansiosta Telkkämäen piha-alueet säilyvät kauniina ketoina. Telkkämäellä on jo muutaman vuoden laiduntamisen jälkeen havaittavissa niittylajiston lisääntyminen ja monipuolisuus. Tämän myötä myös perhoset ovat lisääntyneet. Kaskiaholaista yleisimpiä ovat kesämaitiainen, ruusu-ruoho ja siankärsämö. Runsaslukuisista niittykukista tavallisimpia ovat maitohorsma, karhunputki ja niittyleinikki. Luontopolulle väriloistoa antaa esimerkiksi puna-ailakki.

Telkkämäessä kasvaa myös valtakunnallisesti uhanalainen hirvenkello. Hirvenkello kukkii vaaleansinisenä heinäkuussa avoimilla kasvupaikoilla, kuten teiden varilla. Hirvenkellon maitiaisnestettä on ennen vanhaan käytetty lääkeaineena.

Telkkämäen luonnonsuojelualue

- Itä-Suomi, Pohjois-Savo Kaavi (www.kaavi.fi)
- Kohdetta hoitaa Metsähallitus.

Ohjeita Telkkämäessä liikkumiseen

TELKKÄMÄEN LUONNONSUOJELUALUEELLA ON SALLITTUA

- liikkuminen jalan ja hiihtäen mahdollisia rajoitusosia lukuun ottamatta
 - Kesäisin aidatuilla alueilla saattaa laiduntaa eläimiä jälkikasvuineen, joten niiden reviirille ei ole syytä poiketa. Eläinten vuoksi myös veräjä pysäköintialueelta Telkkämäen talolle johtavalla tiellä tulee olla suljettuna.
- marjojen ja ruokasienten poimiminen.

KIELLETTYÄ

- avotulenteko
- lemmikkieläinten vapaana pitäminen
- muiden kuin ruokasienten sekä puiden, pensaiden tai muiden kasvien ja niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen
- maa- tai kallioperän vahingoittaminen ja maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häytyttäminen tai niiden pesien hävittäminen
- selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen
- metsästäminen
 - Kuitenkin hirvenajo metsästyksen yhteydessä on sallittua Metsähallituksen luvalla.
- moottoriajoneuvolla ajo siihen osoitettuja teitä lukuun ottamatta
- roskaaminen tai rakenteiden vahingoittaminen.

Asiakaspalvelu

- Kolin luontokeskus Ukko Ylä-Kolintie 39,83960 Koli puh. 0205 64 5654 ukko@metso.fi
- Osoite: Kaiturintie 419, 73600 Kaavi
- Telkkämäen luonnonsuojelualueen opas (kesäisin), puh. 0400 346 469
- www.luontoon.fi/telkkamaki

KUVA: AUVO SAPATTINEN
6/2015

